

РОЗРОБКА КОМБІНОВАНОГО ЗАСОБУ У ФОРМІ НАЗАЛЬНИХ КРАПЕЛЬ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Милецький М.М., Двінських Н.В.

Національний фармацевтичний університет

Гострі респіраторні захворювання (ГРЗ) є одними з найбільш частих захворювань, які щорічно турбують дорослих і дітей. ГРЗ поширені повсюдно і викликаються найрізноманітнішими збудниками як бактеріальної (пневмокок, стафілокок, стрептокок), так і вірусної природи (грип).

Лікарські форми для назального застосування відомі давно, переважна більшість із них широко застосовується для місцевої терапії різноманітних захворювань носової порожнини. Вони містять одну або більше діючих речовин, не чинять подразнювальної та іншої дії на слизову оболонку носа. Назальні лікарські препарати (ЛП) у вигляді водних розчинів зазвичай ізотонічні.

В даний час існує підвищений рівень уваги до створення гіпертонічних назальних розчинів. Використання таких розчинів знімає закладеність носа і відчуття тиску в носових пазухах, зменшує набряк слизової оболонки носової порожнини. Покращання функції миготливого епітелію посилює резистентність слизової оболонки порожнини носа і придаткових пазух до проникнення хвороботворних бактерій і вірусів.

Однак, більша частина ЛП для лікування інфекцій носоглотки містить антимікробні діючі речовини. При тривалому впливі антисептиків і антибіотиків бактерії можуть еволюціонувати до точки, коли вони більше не гинуть від цих речовин. Різні антисептики відрізняються тим, наскільки вони провокують розвиток бактерій, в результаті якого виникає генетичний захист від конкретних сполук. Пристосування також може залежати від дозування; опір може відбуватися при низьких дозах, але не при високих. Стійкість до однієї сполуки може іноді підвищувати стійкість до інших.

З метою оптимізування лікування ринітів інфекційної природи є доцільним поєднання сольового гіпертонічного розчину з антисептиками в одному лікарському препараті. Така комбінація діючих речовин різної спрямованості дії розширить спектр фармакологічної активності та підвищить ефективність терапевтичних заходів.

Нами запропоновано введення до складу гіпертонічних назальних крапель таких антисептичних речовин, як гексетидин та хлорбутанол. Гексетидин руйнує клітинну оболонку, сприяючи загибелі мікроорганізма, або порушує синтез необхідних для розмноження мікроорганізма речовин. Протигрибкова активність обумовлена порушенням утворення сполук, які формують мембрани грибка. Активний відносно грампозитивних бактерій, грибів роду *Candida*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Proteus* spp. Має місцеву гемостатичну, анальгезуючу, обволікаючу і дезодоруючу дію. Після одноразового застосування ефект триває 10-12 год.

Хлорбутанол при місцевому застосуванні має помірну антибактеріальну (антисептичну), протигрибкову, протизапальну дію, а також слабкий місцевоанестезуючий ефект. При системному застосуванні - пригнічення центральної нервової системи (снодійну дію).

На кафедрі біотехнології ведеться робота з розробки складу гіпертонічних назальних крапель з антисептиком і перевірка їх антимікробної активності.